

SURUNKALI ESHAKEMNING KLINIK- IMMUNOLOGIK TAVSIFI

**Norqulova Xurshida
Rustam qizi**

Guliston davlat universiteti

Annotatsiya

Eshakem - bu keng tarqalgan dermatologik kasallik (odamlarning 15-25 foizi uni hayotida kamida bir marta boshdan kechiradi). Asosiy mexanizm - gistaminni semiz hujayralardan chiqarish, ko'pincha idiopatik (surunkali shakldagi 70-95% holatlar) yoki autoimmün. Maqolada surunkali eshakemning klinik - immunologik xususiyatlarini tasdiqlovchi dalillar keltiriladi.

Kalit so'zlar: angiotek, pufakcha, gistamin, immun javob.

Dolzarblik. Eshakem - terining qichishuvchi kasalliklar guruhi bo'lib, uning asosiy klinik alomati teri yuzasidan aniq ajratilgan va balandligi bir necha millimetrdan bir necha santimetrgacha bo'lgan o'tadigan qichishish (pufakchalar) hisoblanadi.

Eshakemdagi toshmaning asosiy elementi pufakchadir.

Pufakcha (urtica) - cheklangan, qichishadigan, yallig'lanish xususiyatiga ega birlamchi element bo'lib, yuzasi silliq oq-qizil rangda, teri yuzasidan yuqoriga ko'tarilgan, qalinligi zichlashgan, uning asosida dermaning so'rgich qatlami shishi yotadi.

Bir necha daqiqadan bir necha soatgacha bo'lgandan so'ng, pufakchaga iz qoldirmasdan o'tib ketadi.

Ba'zida teri osti hujayrasining diffuz shishi tufayli ulkan pufakcha rivojlanadi. U angiotek (AO) deb ataladi, inglizcha angioedema, sinonimlari - Quincke shishi yoki angionevrotik shish.

Pufakchalar boshqa kasallikning alomati bo'lgan holatlar: masalan, anafilaksiya, autovisplenitli sindromlar, urtikarial vaskulit yoki bradikinin-vositali angionevrotik shish.

Yuqorida ta'kidlanganidek, eshakem keng tarqalgan kasallikdir: dunyo aholisining 15 dan 25 foizigacha umrida kamida bir marta hayotida kamida bir marta boshdan kechiradi.

Bunda 60% simptomlar tez hal etilganda bemorlar tibbiy yordamga murojaat qilmaydi. Surunkali eshakem 1,8% gacha kattalarga va 0,1-3% bolalar aholisida uchraydi.

Eshakem - bu keng tarqalgan dermatologik kasallik (odamlarning 15-25 foizi uni hayotida kamida bir marta boshdan kechiradi).

Asosiy mexanizm - gistaminni semiz hujayralardan chiqarish, ko'pincha idiopatik (surunkali shakldagi 70-95% holatlar) yoki autoimmün bo'ladi.

Maqsad: Surunkali eshakemning turli variantlari bo'lgan bolalarda klinik manzara va tug'ma immunitet reaksiyasining xususiyatlarini o'rganish.

Materiallar va usullar: Respublika ixtisoslashtirilgan dermatovenerologiya va kosmetologiya ilmiy amaliy tibbiyot markazi Sirdaryo viloyati hududiy filialida eshakemga chalingan 36 nafar bolalar tekshiruvdan otkazilgan.

Tekshiruvning klinik usullari hayot va kasallik anamnezini tahlil qilish, bolani xolisona tekshirish, immunologik tekshiruv usullari laktoferrin, IL-4, IL-6, IL-17, IFN- γ , TGF- β , VEGF-A ning faol shaklini immunoferment tahlili usuli bilan aniqlashdan iborat.

Natijalar: bolalarda eshakemning turli variantlari bo'yicha klinik-anamnestik ma'lumotlar UAS7 ahamiyatiga qarab, bolalikda kasallik kechishining o'ziga xos xususiyatlarini aniqlash imkonini berdi, ba'zi bemorlarda og'ir o'tkir eshakem turli xil kelib chiqqan anafilaksiyaning tarkibiy qismi bo'lgan, sitokin spektrining tahlili o'tkir eshakem bilan og'irigan bolalarda IFN γ giperproduksiyasini qayd etadi, uning og'irligidan qat'i nazar, o'tkir eshakem bilan og'irigan bolalarning qon zardobidagi IL-4 darajasining pasayishi, laktoferrin, IL-6, IL-17 konsentratsiyasi darajasining oshishi, TGFning muhim giperproduksiyasi - β , og'ir o'tkir qichitqichda VEGF-A ning faol shakli kuzatilgan.

Xulosa: aniqlangan o'zgarishlar immunitet tizimining tug'ma bo'g'ini faoliyatidagi nomutanosiblikni, sitokin yallig'lanish kaskadining faollashuvini ko'rsatadi, bu esa yallig'lanish jarayonining tartibga soluvchi mexanizmlarini ishga tushirishga olib keladi, bunda bolalikda immun javobining nomutanosibli va o'tkir eshakem og'irligi darajasining aniq bog'liqligi qayd etiladi.

ADABIYOTLAR

1. Борзова ЕЮ. Клинико-патогенетические особенности аутоиммунной формы хронической крапивницы: автореф. дис. ... канд. мед. наук. - М., 2014. - 42 с.

2. Гервазиева В.Б., Сверановская В.В., Сибгатуллина Н.А. Патогенетические механизмы хронической крапивницы // Вестн. РАМН. - 2023. - №4. - С.49-53.

3. Колхир, П. В. Крапивница и ангиоотёк / П. В. Колхир. – Москва : Практическая медицина, 2022. – 364 с.

4. Крапивница : федеральные клинические рекомендации / И. В. Данилычева [и др.] // Российский аллергологический журнал. – 2018. – № 5. – С. 47-62

5. Юлдашев М.А. Детская дерматология. Учебное пособие. Ташкент. 2019. О.О.О. Издательство «Bookmany print».